

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

У СІНМЕЙ

УДК 378.016:78.091]:378.22:785](043.3)

**МЕТОДИКА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ
ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ
МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

13.00.02 – теорія та методика музичного навчання

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

У Сінмей

Суми – 2021

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент
ГЛАЗУНОВА Ірина Кимівна,
Національний педагогічний університет
імені М.П.Драгоманова,
доцент кафедри педагогіки мистецтва та
фортепіанного виконавства.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
ЄРЕМЕНКО Ольга Володимирівна,
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка,
завідувач кафедри хореографії та
музично-інструментального виконавства;

кандидат педагогічних наук
МІЩАНЧУК Вікторія Миколаївна,
Криворізький державний педагогічний
університет,
завідувач кафедри музикознавства,
інструментальної та хореографічної підготовки.

Захист відбудеться 28 вересня 2021 р. о 10.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 55.053.01 у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка за адресою: 40002, м. Суми, вулиця Роменська, 87.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка за адресою: 40002, м. Суми, вулиця Роменська, 87.

Автореферат розісланий «27» серпня 2021 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

О. Г. Козлова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність і доцільність дослідження. Нові потужні процеси світового освітнього сьогодення вимагають від національної системи вищої освіти відповідного реагування на вимоги до фахової підготовки вчителів різного профілю, особливо викладачів мистецьких дисциплін. Сучасна парадигма мистецької освіти передбачає переосмислення змісту навчання й пошук нових шляхів для підвищення якості освіти й конкурентоздатності фахівців у європейському та світовому освітньому середовищі, посилення їх соціальної значущості у справі духовного зростання молоді. Реалізація означених положень у практиці вищої школи відкриває широкі можливості для вдосконалення процесу підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. У державних документах, а саме: Закони України «Про освіту» (2017) та «Про вищу освіту» (2014), Концепція «Нова українська школа» (2016), визначено шляхи забезпечення якості підготовки фахівців. У зв'язку із зазначеним, перед закладами вищої музично-педагогічної освіти постало завдання підвищити якість і ефективність підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва.

Для майбутнього вчителя музичного мистецтва як в Україні, так і в Китаї інструментально-виконавська підготовка виступає в різних напрямках: у музично-виконавському – як засіб художньої інтерпретації твору; у культурологічному – як атрибут виконавської компетентності; у музично-педагогічному – як засіб формування навичок музичного сприйняття школярів. Усе це потребує спеціального цілеспрямованого методичного забезпечення інструментально-виконавської підготовки майбутніх фахівців.

Підвищенню якості фахової підготовки студентів музично-педагогічних закладів вищої освіти присвятили наукові праці провідні дослідники у сфері музичної педагогіки й виконавства, методики музичного навчання: Е. Абдуллін, О. Єременко, А. Козир, Л. Куненко, О. Олексюк, В. Орлов, Г. Падалка, О. Рудницька, В. Шультіна, О. Щолокова та ін.

У контексті дослідження особливої теоретико-методологічної ваги набувають основні положення психолого-педагогічних досліджень теорії діяльності (Л. Виготський, Д. Ельконін, О. Леонт'єв, Б. Теплов та ін.), концептуальні положення теорії та методики музичної освіти (Л. Арчажникова, Л. Масол, Г. Падалка та ін.), методичні напрацювання в галузі інструментального виконавства (Г. Нейгауз, С. Фейнберг та ін.), навчання вчителів музичного мистецтва в інструментальному класі (Н. Гуральник, Л. Гусейнова, Н. Мозгальова, Г. Ципін та ін.). В останні роки китайськими науковцями виконано низку досліджень із проблеми підготовки вчителя музичного мистецтва до інструментально-виконавської діяльності (Ма Да, Сун Зинан, Чжу Юнбей, Цао Лі, Шугуан та ін.). Зауважимо, що незважаючи на значну кількість наукових праць, можливості ефективної підготовки магістрантів в інструментальному класі в системі вищої музично-педагогічної освіти України допоки недостатньо вивчені як у теорії музичного виконавства, так і у практичній роботі викладачів педагогічних закладів вищої освіти.

Аналіз психолого-педагогічних і методичних досліджень виявив недостатність розроблення питань щодо підвищення якості інструментально-виконавської підготовки майбутніх викладачів гри на музичних інструментах педагогічних закладів вищої освіти. Про це свідчать виявлені суперечності між:

- Застосуванням феномену «підготовка» у процесі навчання фахівця в галузі мистецької освіти та недостатнім теоретичним осмисленням феномену «інструментально-виконавська підготовка» магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України;
- потребою в ефективній інструментально-виконавській підготовці магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України та відсутністю визначених критеріїв оцінювання ефективності її структурних компонентів;
- існуючим потенціалом інструментально-виконавського мистецтва та недостатньо розробленим методичним супроводом його застосування у процесі підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Наявність означених суперечностей, а також необхідність оновлення змісту вітчизняної системи вищої освіти, об'єктивна потреба в підвищенні якості інструментально-виконавської підготовки майбутніх викладачів, актуальність і значущість означеної проблеми та відсутність методики підготовки магістрантів в інструментальному класі зумовили вибір теми дисертаційного дослідження: *«Методика інструментально-виконавської підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України»*.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація входить до плану наукових досліджень кафедри педагогіки мистецтва та фортепіанного виконавства Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова та складає частину наукового напрямку з проблеми «Зміст, форми, методи та засоби удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів музики». Тему дослідження затверджено Вченою радою Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (протокол № 11 від 23 лютого 2016 року).

Мета дослідження полягає в розробці, науковому обґрунтуванні й експериментальній перевірці моделі методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Об'єкт дослідження – процес інструментально-виконавської підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Предмет дослідження – методика інструментально-виконавської підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Відповідно до поставленої мети дослідження було визначено такі **завдання**:

1. Визначити стан досліджуваної проблеми та уточнити зміст і сутність поняття «інструментально-виконавська підготовка магістранта у системі вищої музично-педагогічної освіти України».

2. Охарактеризувати функції та наукові підходи до інструментально-виконавської підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

3. Розробити структуру та модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

4. Визначити критерії, показники та рівні інструментально-виконавської підготовленості магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

5. Експериментально перевірити модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Методологічну та теоретичну основу дослідження становлять: філософські положення про вирішальну роль мистецтва у становленні особистості (В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Луговий та ін.); основні положення психолого-педагогічних досліджень теорії діяльності (Л. Виготський, Д. Ельконін, О. Леонтьєв, Б. Теплов та ін.); психолого-педагогічні принципи системно-діяльнісного підходу до підготовки вчителя музичного мистецтва (Л. Арчажникова, В. Орлов, О. Ростовський, О. Рудницька, О. Щолокова та ін.); положення акмеології про «професійну зрілість» як головну умову суб'єктної реалізації індивіда (О. Бодальов, Н. Гузій, О. Деркач, Д. Завалішина, А. Козир, В. Федоришин та ін.); теорії та методики інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики (О. Бурська, Н. Гуральник, Л. Гусейнова, Н. Мозгальова, Г. Падалка, О. Устименко-Косоріч, Г. Ципін та ін.); сучасні дослідження з теорії та практики мистецької освіти (Е. Абдуллін, О. Єременко, Л. Масол, О. Олексюк, Н. Сегеда, С. Шип, В. Шульгіна, О. Щолокова та ін.); дослідження з розвитку творчого потенціалу майбутніх фахівців (О. Попова, С. Сисоєва, М. Ткач, А. Томашева, Р. Цокур та ін.); роботи з основ магістерської підготовки в системі музично-педагогічної освіти України (К. Сергєєва, О. Єременко та ін.); фундаментальні методичні праці відомих викладачів-піаністів щодо вдосконалення професійної майстерності та творчого розвитку на уроках фортепіано (Л. Баренбойм, Г. Коган, Б. Міліч, Е. Тимакін, С. Фейнберг та ін.).

Методи дослідження. Для досягнення мети та розв'язання поставлених завдань використано комплекс взаємопов'язаних методів дослідження:

теоретичні – аналіз філософських, психолого-педагогічних, мистецтвознавчих джерел, нормативно-правових документів досліджуваної проблеми; вивчення навчальних планів, програм, методичної літератури з метою систематизації, узагальнення та класифікації отриманих теоретичних та експериментальних даних; їх зіставлення, інтерпретація, конкретизація, синтез, порівняння – для формування концептуальних положень дослідження, визначення сутності та структури інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України; формулювання теоретичних основ інструментально-виконавської підготовки студентів магістратури в системі вищої музично-педагогічної освіти України; моделювання – для розробки моделі методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України;

емпіричні – психолого-педагогічне спостереження, анкетування, тестування, індивідуальні та групові бесіди, вивчення педагогічної

документації, експертна оцінка контрольних завдань, методи педагогічної підтримки – для діагностування рівня інструментально-виконавської підготовленості магістрантів; виявлення найбільш ефективних методів та прийомів її формування;

математичні – статистична обробка отриманих експериментальних даних та відображення їх у графічних таблицях – для фіксації результатів вимірювань і забезпечення можливості оцінити педагогічну ефективність проведеного дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що *вперше*: цілісно здійснено дослідження інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України. Конкретизовано сутність і зміст інструментально-виконавської підготовки магістрантів педагогічних університетів, визначено поняття «інструментально-виконавська підготовка магістранта в системі вищої музично-педагогічної системи України», розроблено компонентну структуру досліджуваної підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України. Обґрунтовано функції та наукові підходи до інструментально-виконавської підготовки студентів магістратури педагогічних університетів. Визначено напрями, етапи й педагогічні умови інструментально-виконавської підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України. Розроблено модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів педагогічних університетів, визначено критерії, показники та рівні інструментально-виконавської підготовленості студентів магістратури в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Уточнено поняття «підготовка магістранта в системі вищої музично-педагогічної освіти України»; роль і місце означеної підготовки в загальному контексті фахового становлення магістрантів факультетів мистецтв педагогічних університетів.

Подальшого розвитку набули зміст, форми, методи вдосконалення інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Практичне значення отриманих результатів дослідження визначається ефективністю запропонованої моделі методики, її спрямованістю на оптимізацію інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти. Отримані в ході дослідження висновки можуть бути використані в подальших дослідженнях підготовки студентів в інструментальному класі, а також можуть слугувати основою для оновлення й корекції змісту таких навчальних дисциплін, як «Основний музичний інструмент», «Методика навчання гри на фортепіано» та оновлення програм підготовки магістрантів вищої музично-педагогічної освіти відповідно до їх спеціалізації.

Апробація результатів дослідження проводилась у процесі виступів і обговорень основних положень і результатів дослідження на науково-методичних і науково-практичних конференціях різного рівня: *міжнародних*: «Сучасні наукові дослідження та розробки: теоретична цінність та практичні

результати» (Братислава, Словаччина, 2016), «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства» (Одеса, 2016), «Мистецький освітній простір у контексті формування сучасної парадигми освіти» (Кіровоград, 2016), «Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття» (Київ, 2017), «Науково-практичні читання пам'яті академіка Анатолія Авдієвського» (Київ, 2017, 2018, 2021), «Актуальні питання сучасної науки» (Valencia, Venezuela, 2017), «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти» (Київ, 2016, 2017); *всеукраїнських*: «Сучасні проблеми виконавської підготовки викладачів мистецьких дисциплін» (Херсон, 2016), «Актуальні проблеми музичної освіти та виховання» (Вінниця, 2017); на засіданнях кафедри педагогіки мистецтва та фортепіанного виконавства факультету мистецтв імені А. Авдієвського та щорічних звітних науково-практичних конференціях професорсько-викладацького складу, аспірантів і докторантів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Теоретичні положення та практичні результати дослідної роботи **впроваджено** в освітній процес: факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (довідка № 145 від 14.04.2021р.), факультету музичної і хореографічної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (довідка № 2651/17 від 20.11.2019 р.), Криворізького державного педагогічного університету (довідка № 09/1 – 651/3 від 06.11.2017р.).

Публікації. Основні теоретичні положення, результати та висновки дисертаційного дослідження висвітлено у 8 одноосібних наукових публікаціях автора, 5 з яких представлено в провідних фахових виданнях з педагогіки, 1 стаття в зарубіжному науковому виданні, 2 праці апробаційного характеру.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел до кожного розділу (200 найменувань, з них 6 іноземними мовами), додатків. Основний текст дисертації складає 208 сторінок, загальний обсяг роботи – 270 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертаційного дослідження з позиції сучасних вимог до інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної системи України, визначено об'єкт, предмет, мету, завдання, розкрито наукову новизну, методи, практичне значення отриманих результатів, наведено дані щодо апробації та впровадження їх у педагогічну практику.

У першому розділі «**Значущість магістерської підготовки в ракурсі новітніх соціально-педагогічних орієнтирів**» розкрито національну парадигму підготовки магістрантів музичного мистецтва. Проаналізовано роботи науковців у естетико-філософській, психолого-педагогічній, мистецтвознавчій, музично-педагогічній сфері й нормативно-правову базу України та ЄС, які свідчать про наявність наукового підґрунтя для методичного вирішення означеної проблеми.

На основі аналізу психолого-педагогічної та мистецтвознавчої літератури, обґрунтовано функції інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти, а саме: естетично-потребова, пізнавально-пошукова, інтерпретаційно-оцінна, творчо-спонукальна, та наукові підходи до навчання магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України, що включає системно-діяльнісний, особистісний, аксіологічний, творчо-продуктивний та акмеологічний підходи.

З'ясовано, що системно-діяльнісний підхід до навчання в системі вищої музично-педагогічної освіти України забезпечує взаємодію відповідних зв'язків між елементами методичної підготовки магістрантів до інструментально-виконавської діяльності у процесі означеної діяльності. Визначено, що особистісний підхід спрямований на врахування власних мотивів, потреб магістранта для побудови стратегії інструментально-виконавської підготовки, особистісного розвитку студента магістратури у процесі навчання. Констатовано, що аксіологічний підхід сприяє осмисленню й оцінюванню особистісного виконавського досвіду магістранта та проектування подальшої практичної діяльності на основі ціннісного ставлення до неї. Аргументовано, що творчо-продуктивний підхід є основним засобом фахового становлення магістранта як майбутнього викладача гри на музичному інструменті закладів вищої музично-педагогічної освіти. Відповідно, акмеологічний підхід спрямовує процес інструментально-виконавської підготовки студентів магістратури на розгортання власного професійного потенціалу до найвищого рівня в цілеспрямованій музично-виконавській діяльності за обраною спеціалізацією.

Зіставлення, інтерпретація, конкретизація, синтез, порівняння теоретичного матеріалу з досліджуваної проблеми дали можливість уточнити поняття «магістерська підготовка в системі вищої музично-педагогічної освіти України» як багатофункціональну систему педагогічної освіти, яка має свої функції, мету, зміст, форми й методи, функціонує шляхом реалізації складних організаційних і змістово-процесуальних зв'язків та визначити авторське основоположне поняття дослідження «інструментально-виконавська підготовка магістранта в системі вищої музично-педагогічної освіти», як систему організації навчально-пізнавальної та творчо-виконавської діяльності студентів магістратури, яка забезпечує формування особистісних компетентностей магістрантів у музично-виконавському, методико-педагогічному (педагогічна інтерпретація музичних творів) та науково-дослідницькому (дослідження різних методик навчання гри на фортепіано, пропонування власних методів, прийомів навчання гри на музичному інструменті тощо) напрямках виконавської підготовки педагогічного спрямування відповідно до державних стандартів вищої освіти України.

Аналіз наукових джерел із питань підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва показав, що інструментально-виконавська підготовка магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України є процесом, який підпорядковується педагогічному керівництву, а результат даної підготовки – підготовленість (готовність) магістрантів до інструментально-виконавської діяльності можливо діагностувати та сформулювати за допомогою

розробленої методики інструментально-виконавської підготовки, визначених критеріїв, показників та рівнів даного феномена.

Окреслено провідну ідею дослідження, яка ґрунтується на поєднанні неперервної освіти з особистісним становленням магістранта, здатного до інноваційної діяльності та на творчо-продуктивний підхід на всіх напрямках інструментально-виконавської підготовки майбутнього фахівця.

Отже, у розділі визначено стан досліджуваної проблеми, сутність і зміст поняття «інструментально-виконавська підготовка магістранта в системі вищої музично-педагогічної освіти», обґрунтовано функції та наукові підходи до підготовки в інструментальному класі майбутніх викладачів гри на музичному інструменті в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

У другому розділі **«Організаційно-методичні засади інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України»** розроблено компонентну структуру досліджуваного феномена, визначено педагогічні умови й розроблено модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

У результаті узагальнення, зіставлення, конкретизації наукового матеріалу виявлено, що компонентна структура даної підготовки складається з чотирьох компонентів: мотиваційно-потребового, який охоплює наявність інтересу та усвідомленої потреби в інструментально-виконавській діяльності, високого рівня особистісної самоорганізації та особистісної активності, прояву спрямованості волі на успішну виконавську діяльність; когнітивно-компетентнісного, що орієнтує студентів на засвоєння знань у галузі естетики, психології та педагогіки музичного мистецтва, методики навчання гри на музичному інструменті, сформованість умінь художньо-педагогічного аналізу музичних явищ, загальну мистецьку ерудицію; операційно-діяльнісного, який складається з удосконалення виконавських умінь і навичок, за допомогою яких відтворюється художній образ музичного твору, наявність виконавської рефлексії, володіння технічними прийомами гри й засобами художньої виразності, накопичення виконавського досвіду; творчо-виконавського, що поєднує в собі розвиток творчої ініціативи магістрантів, охоплює всі форми роботи в класі інструментально-виконавської підготовки, відображує розвиток особистості й характеризується прагненням та вмінням без сторонньої допомоги знаходити нові засоби для реалізації встановленої мети в майбутній педагогічно-виконавській діяльності.

З'ясовано, що визначені у процесі дослідження педагогічні умови інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України включають: створення емоційно-стимулюючого середовища професійного самовдосконалення магістранта – передбачає зацікавлене ставлення студентів до занять в інструментальному класі, впевненість у власних можливостях та у правильності обраного шляху, у привабливості своєї професії; забезпечення творчого характеру процесу сприйняття музичного мистецтва – особливого значення набуває розвиток здатності магістранта до сприйняття музичних творів. Доведена важливість розуміння процесу сприйняття

музичного мистецтва як процесу й результату усвідомлення інформації, її оцінювання та творення художніх образів у процесі виконавської діяльності; педагогічна підтримка процесу розвитку креативно-виконавських якостей магістранта розуміється як визначення викладачем конкретної мети та шляхів її досягнення у процесі інструментально-виконавської підготовки магістранта, психологічна підтримка процесу адаптації магістранта в конкурентному професійному середовищі, сприяння розвитку особистості, здатної до ухвалення самостійних рішень, пошуку власних шляхів вирішення професійних проблем.

Модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України складається з: мети дослідження, принципів (цілеспрямованості, що передбачає спонукання магістрантів до свідомого самостійного навчання, спрямованість змісту, всіх форм і методів навчальної роботи на єдину мету – особистісно-художній розвиток магістранта; індивідуалізації, що означає піклування щодо виявлення та збереження в магістрантів індивідуальної емоційно-оцінної реакції, смакових переваг у галузі виконавського мистецтва; педагогічної направленості, що означає постійне залучення магістрантів до педагогічної діяльності), наукових підходів (системно-діяльнісний, особистісний, аксіологічний, творчо-продуктивний, акмеологічний), функцій (естетично-потребова, пізнавально-пошукова, інтерпретаційно-оцінна, творчо-спонукальна), педагогічних умов, напрямів підготовки (музично-виконавський, методико-педагогічний, науководослідницький); структури означеного феномена (мотиваційно-потребовий, когнітивно-компетентнісний, операційно-діяльнісний, творчо-виконавський), етапів підготовки, методів, а також передбачуваного результату інструментально-виконавської підготовки магістрантів. Схематичне зображення моделі методики подано на рис. 1.

Отже, у розділі розроблено структуру й модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів, визначено педагогічні умови означеної підготовки в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

У третьому розділі «Дослідно-експериментальна робота з інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України» визначено критерії та показники досліджуваного феномена; викладено зміст і результати проведення констатувального експерименту; виявлено рівні інструментально-виконавської підготовленості магістрантів із наданням якісних і кількісних характеристик кожного рівня; експериментально апробовано модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України; висвітлено хід формувального експерименту та проведено аналіз результатів дослідження методами математичної статистики.

Критерієм мотиваційно-потребового компонента у структурі інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України визначено міру готовності до інструментально-виконавської діяльності, що характеризується такими показниками: вияв інтересу до інструментально-виконавської діяльності;

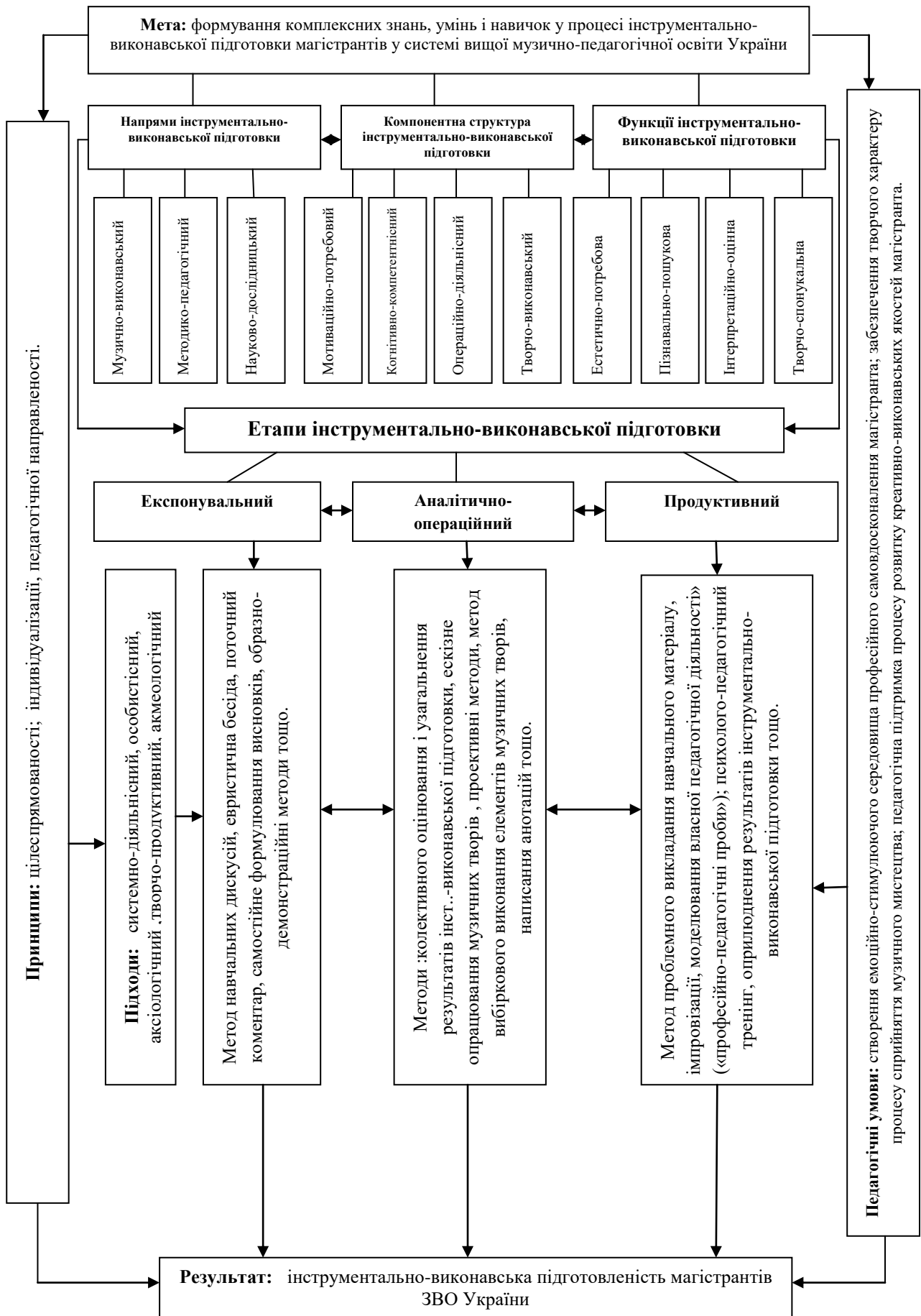

Рис.1. Модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України

наявність потребового спонукання щодо набуття інтонаційно-художнього фонду зразків навчально-педагогічного репертуару.

Критерієм когнітивно-компетентнісного компонента інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України визначено ступінь здатності до практичного застосування знань і вмінь з методики інструментального виконавства, показниками якого є: наявність сформованого тезаурусу в галузі музичної педагогіки й виконавства; вияв фундаментальних знань і вмінь у галузі теорії та методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів факультетів мистецтв.

Критерієм операційно-діяльнісного компонента інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України визначено міру здатності до досконалого інструментально-технічного виконання навчально-педагогічного репертуару різного рівня складності для студентів музично-педагогічних ЗВО, що вимірюється за такими показниками: наявність сформованого комплексу інструментально-технічних умінь і навичок; вияв інструментально-виконавської стабільності.

Критерієм творчо-виконавського компонента визначено ступінь фахової результативності як здатності ефективного розв'язання проблемних ситуацій інструментально-виконавської підготовки, що дало підстави визначити його показники, а саме: вияв здатності до варіативного застосування методів і засобів мистецького навчання у процесі інструментально-виконавської підготовки; наявність умінь оригінальної інтерпретації втілення музичного твору.

Експериментальне дослідження проводилося на базі НПУ імені М. П. Драгоманова, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Криворізького державного педагогічного університету. Об'єктом дослідження були 290 осіб – магістранти I–II років навчання факультетів мистецтв та представники професорсько-викладацького складу зазначених музично-педагогічних ЗВО України. Дослідження передбачало три етапи – констатувальний, формувальний і контрольний експерименти.

Констатувальний експеримент проходив такі послідовні стадії: попереднього діагностування щодо ставлення учасників-респондентів до проблематики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України; поточного діагностування – було визначено рівні інструментально-виконавської підготовленості студентів магістратури на основі визначених критеріїв і показників досліджуваного феномена; підсумкового узагальнення отриманих результатів щодо окреслення загального рівня інструментально-виконавської підготовленості магістрантів.

Виокремлено такі рівні інструментально-виконавської підготовленості магістрантів – низький, середній, високий.

Низький рівень виявлено у 28,57 % респондентів. У студентів означеної групи зацікавленість процесом інструментально-виконавської діяльності мотивується виключно бажанням отримати в будь-який спосіб диплом магістра. Звідси витікає відсутність потребового спонукання щодо набуття інтонаційно-художнього фонду зразків навчально-педагогічного репертуару. Обсяг ерудиції

в галузі музичної педагогіки й виконавства досить обмежений. Студенти означеного рівня не виявляють здатності до досконалого інструментально-технічного виконання навчально-педагогічного репертуару різного рівня складності та ефективного розв'язання проблемних ситуацій як у процесі власної інструментально-виконавської підготовки, так і під час проходження асистентської практики.

Середній рівень зафіксовано у 53,57 % респондентів. Магістранти продемонстрували зацікавленість процесом інструментально-виконавської діяльності, але інтерес є періодичним, мотивується бажанням отримати диплом магістра, отримати високу оцінку. У студентів означеного рівня обсяг тезаурусу в галузі музичної педагогіки й виконавства достатній. Студенти даного рівня виявляють здатність до виконання навчально-педагогічного репертуару середнього рівня складності та ефективного розв'язання проблемних ситуацій інструментально-виконавської підготовки, але за допомогою викладача.

Високий рівень виявлено у 17,86 % респондентів, відображає стійкий, пролонгований інтерес до процесу інструментально-виконавської діяльності, яка мотивується набуттям інструментально-виконавської підготовки найвищої якості, як основи подальшої успішної фахової діяльності. Магістранти означеного рівня демонструють обсяг тезаурусу в галузі музичної педагогіки й виконавства як розгалужену систему фахових понять; обізнаність з теорії та методики фортепіанного виконавства є глибокою, яку можна визначити як інструментально-виконавську ерудованість. Студенти демонструють уміння оригінального інтерпретаційного втілення музичного твору, здатність до ефективного розв'язання проблемних ситуацій як власної інструментально-виконавської підготовки, так і проблемних ситуацій у процесі проходження асистентської практики завдяки вмінню варіативного застосування методів і засобів мистецького навчання.

За результатами констатувального експерименту з'ясовано, що в більшості студентів магістратури інструментально-виконавська підготовленість відповідає низькому та середньому рівням. Це зумовило необхідність розробки експериментальної поетапної методики означеної підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

У формувальному експерименті взяло участь 56 магістранта ЗВО України. Відповідно до моделі методики (рис. 1) організація формувального експерименту передбачала три послідовних етапи: експонувальний, аналітично-операційний та продуктивний. Кожен з означених етапів базувався на розроблених попередньо напрямках інструментально-виконавської підготовки студентів магістратури – музично-виконавському, методико-педагогічному (педагогічна інтерпретація музичних творів) і науково-дослідницькому (дослідження різних методик навчання гри на фо-но, пропонування власних методів, прийомів навчання гри на музичному інструменті тощо). Методика інструментально-виконавської підготовки магістрантів ґрунтувалася на визначених раніше принципах (цілеспрямованості, індивідуалізації, педагогічної направленості), наукових підходах, педагогічних умовах та формах педагогічної роботи (індивідуальна, групова, діалогова, концертно-виконавська).

Перший етап – експонувальний – передбачав формування мотиваційної цілеспрямованості магістрантів щодо провадження подальшої фахової інструментально-виконавської діяльності шляхом набуття, розширення та збагачення їх обізнаності в питаннях виконавської інтерпретації, розвитку особистісних професійних якостей майбутніх викладачів музичних дисциплін, актуалізації набутого в попередні роки навчання виконавського та педагогічного досвіду, без яких ефективно провадження інструментально-виконавської підготовки є неможливим.

Доведено, що ключовими позиціями означеного етапу стали: формування в магістрантів стійкого, пролонгованого інтересу до інструментально-виконавської діяльності, поглиблення художньо-естетичних потреб, розширення обсягу означених потреб, а також усвідомленість щодо власної вмотивованості, що забезпечує сформованість готовності до інструментально-виконавської діяльності. На даному етапі було застосовано першу, визначену педагогічну умову: створення емоційно-стимулюючого середовища професійного самовдосконалення магістранта.

Розроблено й упроваджено сукупність спеціальних методів, що включали: метод навчальної дискусії, евристичну бесіду, поточний коментар, образно-демонстраційні методи, самостійне формулювання висновків тощо.

Другий етап – аналітично-операційний – є логічним продовженням першого етапу, і мав на меті поглиблення фахових знань, умінь магістрантів, розширення їх мистецької ерудиції, забезпечення виконавського досвіду.

Констатовано, що специфіка інструментально-виконавської підготовки полягала в розвитку здатності магістрантів не лише повноцінно засвоювати зазначені вище знання й набувати відповідні вміння, але й вільно оперувати ними, доцільно застосовувати під час розв'язання педагогічних проблем освітнього процесу. Вирішенню даних завдань сприяла друга педагогічна умова: забезпечення творчого характеру процесу сприйняття музичного мистецтва.

Розроблено й упроваджено сукупність спеціальних методів, що включали: методи колективного оцінювання й узагальнення результатів інструментально-виконавської підготовки, ескізного опрацювання музичних творів, проєктивні методи, вибіркового виконання елементів музичних творів, написання анотацій тощо.

На третьому – продуктивному – етапі формувального експерименту здійснювалося методичне забезпечення розвитку продуктивної творчості магістрантів у інструментально-виконавській діяльності. З'ясовано, що ключовими позиціями означеного етапу стали: удосконалення здатності до цілісного охоплення науково-педагогічних, виконавських проблем, а також педагогічне стимулювання самостійного створення майбутніми фахівцями виконавських інтерпретацій музичних творів.

Констатовано, що специфіка продуктивного етапу полягала в активізації творчих проявів магістрантів шляхом залучення методичного інструментарію, а саме: методи щодо забезпечення партнерсько-колегіальних взаємостосунків магістранта з викладачем у процесі фахового навчання, метод імпровізації,

методи відпрацювання художньо-виражальних можливостей музичних творів, методи моделювання власної педагогічної діяльності («професійно-педагогічні проби»), психолого-педагогічний тренінг щодо варіативного застосування методів і засобів мистецького навчання у процесі інструментально-виконавської підготовки, оприлюднення результатів інструментально-виконавської підготовки, проблемного викладання навчального матеріалу тощо. На означеному етапі застосовано третю педагогічну умову: педагогічна підтримка процесу розвитку креативно-виконавських якостей магістранта.

Експериментальна перевірка ефективності моделі методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України проводилася відповідно до компонентної структури досліджуваного феномена, згідно з визначеними критеріями й показниками інструментально-виконавської підготовленості студентів магістратури. Обрахування отриманих статистичних даних під час дослідно-експериментальної роботи відбувалося за формулою: $M = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_n}{n} = \frac{\sum x_i}{n}$. Проведена

експериментальна робота дозволила засвідчити ефективність запропонованої методики. Виявлено, що кількість магістрантів, які знаходяться на високому рівні сформованості досліджуваного феномена, зросла на 12,5 % (з 15,18 % до 27,68 %). Кількість магістрантів, які знаходяться на середньому рівні, зросла на 9,82 % (з 51,79 % до 61,61 %). Кількість магістрантів, які знаходяться на низькому рівні, інструментально-виконавської підготовленості знизилася на 22,32 % (з 33,03 % до 10,71 %). Порівняння динаміки інструментально-виконавської підготовленості магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України в КГ та ЕГ на підсумковому етапі експерименту подано в Таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняння динаміки інструментально-виконавської підготовленості магістрантів у КГ та ЕГ на підсумковому етапі експерименту (чисельник – абсолютний показник, знаменник – відносний показник)

Компоненти	Високий рівень		Середній рівень		Низький рівень	
	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ
Мотиваційно-потребовий	05/17,86	08/28,57	15/53,57	17/60,71	08/28,57	03/10,71
Когнітивно-компетентнісний	04/14,29	07/25,00	14/50,00	18/64,29	10/35,71	03/10,71
Операційно-діяльнісний	04/14,29	07/25,00	14/50,00	17/60,71	10/35,71	04/14,29
Творчо-виконавський	04/14,29	09/32,14	15/53,57	17/60,71	09/32,14	02/07,14
Загальний показник сформованості	4,25/15,18	7,75/27,68	14,5/51,79	17,25/61,61	9,25/33,03	03/10,71

Співставлення отриманих статистичних даних під час констатувального та формувального експериментів підтвердило ефективність запропонованої моделі методики. Аргументовано, що отримані позитивні результати

експериментальної роботи були обумовлені вдалою розробкою методичного забезпечення, зокрема сукупністю методів, спеціально розроблених для кожного з етапів формувального експерименту, а також комплексністю й варіативністю в застосуванні образно-демонстраційних, інформаційно-комунікаційних, евристичних, проєктивних та інших методів підготовки.

Таким чином, отримані результати експериментальної роботи надають підстави наголошувати на доцільності використання в освітньому процесі магістрантів факультетів мистецтв педагогічних університетів розробленої моделі методики їх інструментально-виконавської підготовки.

Отже, у розділі визначено критерії, показники та рівні інструментально-виконавської підготовленості студентів магістратури в системі вищої музично-педагогічної освіти України; розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

ВИСНОВКИ

1. Визначено стан досліджуваної проблеми та обґрунтовано сутність і зміст поняття «інструментально-виконавська підготовка магістранта в системі вищої музично-педагогічної освіти». З'ясовано, що необхідність підвищення якості інструментально-виконавської підготовки магістрантів зумовлена постійно зростаючими вимогами суспільства до підготовки фахівців у системі вищої музично-педагогічної освіти. У роботі уточнено зміст та сутність інструментально-виконавської підготовки магістранта в системі вищої музично-педагогічної освіти України, яку розглянуто як систему організації навчально-пізнавальної та творчо-виконавської діяльності студентів магістратури, що забезпечує формування особистісних компетентностей магістрантів у музично-виконавському, методико-педагогічному та науково-дослідницькому напрямках виконавської підготовки педагогічного спрямування.

2. Охарактеризовано функції інструментально-виконавської підготовки: естетично-потребова, пізнавально-пошукова, інтерпретаційно-оцінна та творчоспонукальна. Естетично-потребова функція спрямовує процес навчання магістрантів на розвиток потреби розвитку загальної та естетичної культури, задає орієнтири естетичного ставлення до життя, здатності до адекватної оцінки прекрасного у творах мистецтва і дійсності, сприяє формуванню високих естетичних ідеалів, орієнтує на зміщення навчальних акцентів з вузькотехнічних завдань на художній розвиток особистості. Пізнавально-пошукова функція передбачає залучення особистості до цілісно-образного пізнання світу, забезпечує можливість оцінювання отриманої інформації та створення власної інтерпретації музичного твору, що, у свою чергу, реалізує творчі підходи магістрантів у оволодінні певними знаннями. Інтерпретаційно-оцінна функція забезпечує особливе ставлення до навчання студентів магістратури, сутність якого полягає у формуванні здатності до оволодіння різноманітними засобами інтерпретації та оцінювання в різновидах професійної діяльності: музично-виконавській, методико-педагогічній та науково-дослідницькій. Творчоспонукальна функція процесу навчання майбутніх

магістрів у системі вищої музично-педагогічної освіти передбачає активізацію творчих підходів особистості до життєдіяльності.

Упроваджено наукові підходи до інструментального навчання майбутніх викладачів гри на музичному інструменті у педагогічних закладах вищої освіти України, а саме: системно-діяльнісний підхід, що включає в себе розвиток мотивації до опанування навчального матеріалу та системність у означеному процесі, актуалізацію наявних знань і вмінь, виклад нового матеріалу, що спонукає студентів самостійно знаходити рішення проблеми у творчій навчальній діяльності. Індивідуальний підхід передбачає спрямування освітнього процесу на розвиток особистості студента й підкріплює те, що майбутній фахівець є суб'єктом освітнього процесу, як активний його учасник. Аксіологічний підхід, що актуалізує проблему цінностей, ціннісних відношень і орієнтацій майбутніх магістрів у сфері музичної педагогіки. Означений підхід надає можливість забезпечити мотиваційне ставлення магістрантів до навчального матеріалу, викликати бажання, смак до оцінювання. Акмеологічний підхід, який полягає в розширенні можливостей пізнавальної, креативної, рефлексивної діяльності, що передбачає досягнення більш високого рівня самостійності, ініціативи, здатності до творчого мислення та успішного подолання труднощів у майбутній професійній діяльності магістрантів. Даний підхід спрямовує процес інструментально-виконавської підготовки студентів магістратури на розгортання свого професійного потенціалу до найвищого рівня в цілеспрямованій музично-виконавській діяльності за обраною спеціалізацією. Творчо-продуктивний підхід, що найбільш повно реалізується в умовах спрямування освітнього процесу на магістерському рівні на потреби майбутньої професійної діяльності. Розвиток інтуїції, уяви, впевненість у своїх силах – головні умови успішного творчого процесу навчання в інструментальному класі майбутніх фахівців.

3. Розроблено структуру та модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України, що складається з чотирьох компонентів – мотиваційно-потребового (інтерес та усвідомлена потреба в інструментально-виконавській діяльності; спрямованість волі на успішну виконавську діяльність; когнітивно-компетентнісний (знання в галузі естетики, музичного мистецтва, психології та педагогіки, методики навчання гри на інструменті, розвинений музичний тезаурус, сформованість умінь художньо-педагогічного аналізу музичних явищ, загальна мистецька ерудиція); операційно-діяльнісний (удосконалення виконавських умінь і навичок, за допомогою яких відтворюється художній образ музичного твору, наявність виконавської рефлексії, володіння технічними прийомами гри й засобами художньої виразності, накопичення виконавського досвіду); творчо-виконавський (усі форми, відповідність усім напрямам інструментально-виконавської підготовки магістрантів, відображення найвищого рівня розвитку особистості, прагнення й уміння без сторонньої допомоги знаходити нові засоби для реалізації встановленої мети в майбутній педагогічно-виконавській діяльності). Визначено педагогічні умови ефективної інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України, а саме:

створення емоційно-стимулюючого середовища професійного самовдосконалення магістранта; забезпечення творчого характеру процесу сприйняття музичного мистецтва; педагогічна підтримка процесу розвитку креативно-виконавських якостей магістранта.

Розроблено модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України, яка включає мету дослідження, наукові підходи (системно-діяльнісний, особистісний, аксіологічний, творчо-продуктивний, акмеологічний); основні функції (естетично-потребова, пізнавально-пошукова, інтерпретаційно-оцінна, творчо-спонукальна); принципи та педагогічні умови інструментально-виконавської підготовки магістрантів. Констатовано, що в моделі методики передбачено застосування методів і прийомів означеної підготовки відповідно до таких етапів, як: експонувальний, аналітично-операційний, продуктивний та відповідних напрямів підготовки: музично-виконавський, методико-педагогічний, науково-дослідницький. Очікуваним результатом визначено інструментально-виконавську підготовленість магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

4. Визначено критерії, показники та рівні інструментально-виконавської підготовленості студентів магістратури в системі вищої музично-педагогічної освіти України. Для діагностування рівнів інструментально-виконавської підготовленості магістрантів визначено критерії, що відповідають розробленій компонентній структурі досліджуваного феномена. Критерієм мотиваційно-потребового компонента є міра готовності до інструментально-виконавської діяльності (показники: вияв стійкого інтересу до інструментально-виконавської діяльності; наявність стійкого потребового спонукання щодо набуття інтонаційно-художнього фонду зразків навчально-педагогічного репертуару). Критерієм когнітивно-компетентнісного компонента визначено ступінь здатності до практичного застосування знань і вмінь з методики інструментального виконавства (показники: наявність сформованого тезаурусу в галузі музичної педагогіки та виконавства, вияв фундаментальних знань і вмінь у галузі теорії та методики інструментально-виконавської підготовки студентів факультетів мистецтв). Критерієм операційно-діяльнісного компонента є міра здатності до досконалого інструментально-технічного виконання навчально-педагогічного репертуару різного рівня складності для студентів музично-педагогічних ЗВО (показники: наявність сформованого комплексу інструментально-технічних умінь і навичок, вияв інструментально-виконавської стабільності). Критерієм творчо-виконавського компонента став ступінь фахової результативності як здатності ефективного розв'язання проблемних ситуацій інструментально-виконавської підготовки (показники: вияв здатності до варіативного застосування методів і засобів мистецького навчання у процесі інструментально-виконавської підготовки, наявність умінь оригінального інтерпретаційного втілення музичного твору). Визначено рівні інструментально-виконавської підготовленості магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти, а саме: низький, середній, високий.

Виявлено, що в більшості студентів магістратури інструментально-виконавська підготовленість відповідає низькому та середньому рівням

(28,57 % та 53,57 %), що зумовило необхідність розробки експериментальної поетапної методики означеної підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

5. Експериментально перевірено модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України, яка включає етапи: експонувальний, аналітично-операційний та продуктивний, що базувалися на розроблених попередньо напрямках інструментально-виконавської підготовки студентів магістратури. Здійснено підбір сукупності спеціальних методів для кожного з етапів відповідно до всіх напрямів інструментально-виконавської підготовки магістрантів.

Зафіксовано динаміку формування інструментально-виконавської підготовленості магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України, що дозволяє стверджувати про ефективність запропонованої моделі методики означеної підготовки. Співставлення отриманих статистичних даних під час констатувального та формувального експериментів підтверджує її ефективність (зростання на високому рівні сягнула 14,19 %; динаміка зростання на середньому рівні сягнула 6,05 %; динаміка зниження на низькому рівні сягнула 20,24 %.).

Отримані результати засвідчують ефективність розробленої моделі методики інструментально-виконавської підготовки в цілому, що уможливило впровадження розробленої методики у процес інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів окресленої проблеми. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні та розробленні ефективних педагогічних технологій забезпечення якості інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України з метою підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці; ефективної системи модульно-рейтингового контролю за результатами підготовленості студентів магістратури в інструментальному класі; організаційних форм підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до продуктивної роботи в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Основні наукові результати дослідження висвітлено у працях автора Статті у фахових виданнях України

1. У, Сінмей (2016). Творчо-спонукальна функція процесу підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*, 21 (26), 54-58.

2. У, Сінмей (2016). Акмеологічний і творчо-продуктивний підходи та їх реалізація в процесі підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 47, 280-284.

3. У, Сінмей (2017). Аксіологічний підхід у процесі підготовки магістрантів музичного мистецтва. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 155, 221–225.

4. У, Сінмей (2017). Творчо-виконавська діяльність – основа успішної інструментально-виконавської підготовки магістрантів музичного мистецтва. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*, 28 (38), 142–147.

5. У, Сінмей (2018). Діагностування готовності магістрантів вищих закладів педагогічної освіти України до інструментально-виконавської діяльності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*, 2, 282-286.

Стаття у науковому зарубіжному виданні

6. У, Сінмей (2017). Підготовка магістрантів музично-педагогічного профілю. *Intellectual Archive*, 3, 38–46.

Праці апробаційного характеру

7. У, Сінмей (2017). Педагогічні умови ефективної інструментально-виконавської підготовки магістрантів музично-педагогічного профілю. *Актуальні проблеми музичної освіти та виховання*, 1, 128–131.

8. У, Сінмей (2021). Творчо-діяльнісний компонент у структурі інструментально-виконавської підготовки магістрантів музичного мистецтва. *Сучасна мистецька освіта: матеріали V Міжнародних науково-практичних читань пам'яті академіка Анатолія Авдієвського*. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, сс. 61–65.

АНОТАЦІЇ

У Сінмей. Методика інструментально-виконавської підготовки магістрантів в системі вищої музично-педагогічної освіти України – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. – Суми, 2021.

Дисертаційна робота присвячена комплексному дослідженню проблеми формування інструментально-виконавської підготовленості магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України. Вивчено стан досліджуваної проблеми та визначено сутність і зміст поняття «інструментально-виконавська підготовка магістранта в системі вищої музично-педагогічної освіти». Обґрунтовано функції та наукові підходи до підготовки в інструментальному класі майбутніх викладачів гри на музичному інструменті в системі вищої музично-педагогічної освіти України. Розроблено структуру й модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів та визначено педагогічні умови даної підготовки в системі вищої музично-педагогічної освіти України. Розроблено критерії, показники та рівні інструментально-виконавської підготовленості студентів магістратури в системі вищої музично-педагогічної освіти України. Розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів у системі вищої музично-педагогічної освіти України.

Ключові слова: магістрант музично-педагогічного профілю, інструментально-виконавська підготовка, гра на музичному інструменті, вища музично-педагогічна освіта України, модель методики інструментально-виконавської підготовки магістрантів, підготовка магістранта в системі вищої музично-педагогічної освіти України.

У Синмей. Методика инструментально-исполнительской подготовки магистрантов в системе высшего музыкально-педагогического образования Украины. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.02 – теория и методика музыкального обучения. – Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова. – Сумской государственный педагогический университет имени А. С. Макаренко. – Сумы, 2021.

Диссертационная работа посвящена комплексному исследованию проблемы формирования инструментально-исполнительской подготовленности магистрантов в системе высшего музыкально-педагогического образования Украины. Изучено состояние исследуемой проблемы и определены сущность и содержание понятия «инструментально-исполнительская подготовка магистранта в системе высшего музыкально-педагогического образования». Обоснованы функции и научные подходы к подготовке в инструментальном классе будущих преподавателей игры на музыкальном инструменте в системе высшего музыкально-педагогического образования Украины. Разработаны структура и модель методики инструментально-исполнительской подготовки магистрантов в системе высшего музыкально-педагогического образования Украины. Определены критерии, показатели и уровни инструментально-исполнительской подготовленности студентов магистратуры в системе высшего музыкально-педагогического образования Украины. Разработана, теоретически обоснована и экспериментально проверена модель методики инструментально-исполнительской подготовки магистрантов в системе высшего музыкально-педагогического образования Украины.

Ключевые слова: магистрант музыкально-педагогического профиля, инструментально-исполнительская подготовка, игра на музыкальном инструменте, высшее музыкально-педагогическое образование Украины, модель методики инструментально-исполнительской подготовки магистрантов, подготовка магистранта в системе высшего музыкально-педагогического образования Украины.

Y Sinmay. Methodology of instrumental-performance training of master's students in the system of higher music-pedagogical education of Ukraine. – On the right of the manuscript.

The Thesis for Candidate of Pedagogical Sciences degree in specialty 13.00.02 – Theory and Methods of Musical Education. – National Pedagogical

Dragomanov University. – Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko. – Sumy, 2021.

The thesis is a comprehensive study of instrumental-performance training of master's students in the system of higher music-pedagogical education of Ukraine. The essence and content of instrumental-performance training of master's students of pedagogical universities are specified and the concept of "instrumental-performance training of master's students in the system of higher music-pedagogical education system of Ukraine" is defined. The instrumental-performance training of master's students of pedagogical universities is considered as a system of organization of educational-cognitive and creative-performance activity of master's students, which provides for the formation of personal competences of master's students in music-performance, methodological-pedagogical and research areas of performance training of pedagogical direction.

The component structure of the investigated training of master's students in the system of higher music-pedagogical education of Ukraine is developed. Functions and scientific approaches to instrumental-performance training of master's students of pedagogical universities are substantiated. The directions, stages and pedagogical conditions of instrumental-performance training of master's students in the system of higher music-pedagogical education of Ukraine are determined. A model of the methodology of instrumental-performance training of master's students of pedagogical universities has been developed, criteria, indicators and levels of instrumental-performance training of master's students in the system of higher music-pedagogical education of Ukraine have been determined.

The model of the methodology of instrumental-performance training of master's students in the system of higher music-pedagogical education of Ukraine has been experimentally tested, which includes stages (expositional, analytical-operational and productive) and is based on previously developed directions of the instrumental-performance training of master's students. The selection of a set of special methods for each of the stages in accordance with all the directions of instrumental-performance training of master's students has been carried out.

The dynamics of the formation of instrumental-performance training of master's students in the system of higher music-pedagogical education of Ukraine is recorded, which allows to assert the effectiveness of the proposed model of the methodology of instrumental-performance training. Comparison of the received statistical data during ascertaining and molding experiments confirms its efficiency.

Key words: master's student of music-pedagogical profile, instrumental-performance training, playing a musical instrument, higher music-pedagogical education of Ukraine, model of the methodology of instrumental-performance training of master's students.

Підписано до друку 25.08.2021 р. Формат 60X90/16. Гарн. News Times.
Друк ризогр. Папір офсет. Умовн. друк. арк. 0,9.
Тираж 100 прим.

Надруковано в редакційно-видавничому відділі
СумДПУ імені А. С. Макаренка

40002, м. Суми, вул. Роменська, 87.